

КАЛІ ЗАКОНЧЫЎСЯ ЎРОК

Гуляй і вучыся

БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ ЎЛАДАР

КВЭСТ-ГУЛЬНЯ (IX – X КЛАСЫ)

Мэты і задачы гульні: сістэматызаваць веды пра жыццё і творчасць Якуба Коласа, абудзіць цікавасць да яго творчасці; садзейнічаць пашырэнню пазнавальных інтарэсаў вучняў, актывізацыі інтэлектуальных магчымасцей асобы.

Абсталяванне: канверты з заданнямі, маршрутныя лісты, дыпломы для ўзнагароджвання пераможцы і ўдзельнікаў гульні.

Форма правядзення: у турніры ўдзельнічаюць некалькі каманд па 6 – 8 вучняў.

Правілы правядзення. Квэст-гульня можа праводзіцца ў межах вучэбнага кабінета або ў розных памяшканнях школы (напрыклад, у кабінце беларускай мовы і літаратуры, бібліятэцы, школьным музеі, іншых вучэбных кабінетах). На перыяд правядзення квэст-гульні ствараецца судзейская калегія, якая вядзе ўлік правільных адказаў, падводзіць вынікі.

Удзельнікам неабходна прайсці 5 этапаў. На кожным з іх выканаць пэўнае заданне, пазначыць у маршрутным лісце правільныя адказы і запісаць кодавае слова. Каманда на першым этапе адзначае пачатак гульні, на апошнім – яе заканчэнне. Пасля праходжання ўсіх этапаў маршрутны ліст здаецца старшыні судзейскай калегіі.

Пераможцай гульні становіцца каманда, якая правільна адказала на большую колькасць пытанняў, вызначыла кодавыя словы і першай скончыла гульню.

ХОД ГУЛЬНІ

I. Уступная частка.

Настаўнік. 2017-ы год азначаны 135-годдзем вялікага песняра беларускага народа, класіка нацыянальнай літаратуры Якуба Коласа. “Паэт, празаік, драматург, вучоны, публіцыст – няма, здаецца, у беларускай літаратуры такога жанру, няма ў яе гісторыі такой старонкі, дзе б не ззяла слаўнае імя Якуба Коласа, не праявілася б якая-небудзь грань яго шчодрога таленту”, – так пісаў

пра адданага сына Беларусі Іван Мележ. Сёння мы праводзім квэст-гульню, якая дазволіць нам выявіць найлепшых знаўцаў біяграфіі і творчасці Якуба Коласа.

• **Прадстаўленне каманд.**

• **Прадстаўленне журы.**

• **Знаёмства з правіламі гульні** (кожная каманда атрымлівае маршрутны ліст з парадкам праходжання этапаў – гл. дадатак).

II. Асноўная частка.

I этап. “Старонкі жыццяпісу і творчасці”

Каманда атрымлівае картку з пытаннямі. Пасля запісу адказаў перадае яе для праверкі члену судзейскай калегіі.

Заданне. Запішыце адказы на пытанні.

Пытанне	Адказ
1. Назва засценка, дзе нарадзіўся Якуб Колас	Альбучь
2. Сапраўдныя прозвішча, імя і імя па бацьку паэта	Міцкевіч Канстанцін Міхайлавіч
3. За які верш Якуб Колас атрымаў ад бацькі першы ганарар?	“Вясна”
4. Якую назву меў першы зборнік вершаў паэта?	“Песні-жалыбы”
5. Першыя гады настаўніцтва паэта прайшлі на Піншчыне, у вёсках...	Люсіна і Пінкавічы
6. Калі і дзе адбылася першая сустрэча Якуба Коласа з Янкам Купалам?	У жніўні 1912 года на хутары Смольня
7. У 1921 г. у Коўне выйшаў зборнік апавяданняў, у якіх у алегарычнай форме закрануты важныя сацыяльна-палітычныя і маральна-этычныя праблемы. Ён меў назву...	“Казкі жыцця”
8. Гэты твор з’яўляецца мастацкай энцыклапедыяй жыцця беларускага сялянства на мяжы XIX – XX стагоддзяў	Паэма “Новая зямля”
9. У якім годзе Якубу Коласу прысуджана званне заслужанага дзеяча навукі Беларусі?	У 1944 годзе
10. Які твор напісаны на аўтабіяграфічным матэрыяле?	Трылогія “На ростанях”
11. Назавіце дату смерці Якуба Коласа	13 жніўня 1956 года

Кодавае слова. У пустыя клеткі ўпішыце пачатковыя літары з адказаў на пазначаны нумар пытання, каб даведацца пра яшчэ адзін псеўданім аўтара.

2	i	7	1	5	1	e	з	e	ц
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Адказ. Мікалаевец.

II этап. “Паэтычная шыфроўка”

Заданне. Расшыфруйце крыптаграму. З якога верша ўзяты гэтыя радкі?

9/1/19/17/32/3/1/11 20/28 14/15/6 17/6/19/15/31
20/1/12/21/31,

12/1/2 5/21/27/21 14/15/6 17/1/13/10/13/1
32/15/1,

12/1/2 21 7/11 20/28 15/32/5/16/13/31
13/31/5/19/12/21/31

10 22/19/7 3/28/26/1/18/17/1/22 4/16/18/1 5/1
5/15/1.

Кодавае слова. Назва верша, з якога ўзяты радкі.

Адказ. Верш “Песняру”.

III этап. “Музей пакінутых рэчаў”

На паліцы размешчаны прадметы: вучнёўскія сшыткі, скрыпка, вуды, сякера, торба.

Заданне. Назавіце, героям якіх твораў належыць кожны з гэтых прадметаў.

Адказ. Вучнёўскія сшыткі – Андрэю Лабановічу з трылогіі “На ростанях”, скрыпка – Сымону з паэмы “Сымон-музыка”, вуды – дзядзьку Антосю з паэмы “Новая зямля”, сякера – Андрэю Плеху з апавядання “Малады дубок”, торба – Савосю з верша “Савось-распуснік”.

Кодавае слова. Назва мастацка-мемарыяльнага комплексу, у якім налічваецца больш за 40 драўляных скульптур па матывах твораў пісьменніка.

Адказ. “Шлях Коласа”.

IV этап. “Стужка часу”

Заданне. Суаднясіце дату з падзей. Кодавае слова запішыце ў выглядзе спалучэння літара-нумар (напрыклад, АЗБ1В2).

А	1902 г.	1	Прысвоена ганаровае званне народнага паэта Беларусі
Б	1908 – 1911 гг.	2	Гады працы над трылогіяй “На ростанях”
В	1926 г.	3	Закончыў Нясвіжскую настаўніцкую семінарыю і паехаў настаўнічаць на Палессе
Г	1929 г.	4	Адбываў пакаранне за ўдзел у нелегальным настаўніцкім з’ездзе і напісанні рэвалюцыйнай пракламацыі
Д	1921 – 1954 гг.	5	Стаў віцэ-прэзідэнтам Акадэміі навук БССР

Кодавае слова.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Адказ. АЗБ4В1Г5Д2.

VI этап. “Сэрца пакідаю вам...”

Настаўнік. Імкліва бягуць гады. Але колькі б часу ні прайшло, заўсёды будзе жыць у памяці людзей выдатны народны паэт Якуб Колас. А ці ведаеце вы, як ушанавана памяць беларускага песняра ў нашай краіне? Запішыце адказ на гэта пытанне ў якасці кодавага слова да этапу “Сэрца пакідаю вам...”.

Прыкладныя адказы. Дзяржаўная прэмія Беларусі імя Якуба Коласа (за творы прозы і літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа ў Мінску (і філіялы: мемарыяльныя сядзібы Акінчыцы, Альбуць, Ласток, Смольня), літаратурна-этнаграфічны музей ў Люсіне і Пінкавічах. Помнікі Коласу пастаўлены на плошчы яго імя ў Мінску і на магіле на Вайсковых могілках, на радзіме ў вёсцы Мікалаеўшчына, у горадзе Навагрудку Гродзенскай вобласці. У Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі існуе мемарыяльны пакой Якуба Коласа. На будынках, дзе жыў і працаваў народны паэт Беларусі, устаноўлены мемарыяльныя дошкі.

III. Заключная частка.

• **Падвядзенне вынікаў гульні.**

• **Узнагароджванне пераможцы.**

Настаўнік. Вось і завяршылася квэст-гульня. Вы паказалі добрае веданне біяграфіі і творчасці класіка беларускай літаратуры Якуба Коласа. Спадзяюся, што вы будзеце працягваць знаёміцца з творчасцю волата беларускай літаратуры.

Дадатак. Маршрутны ліст.

Назва этапу	Колькасць правільных адказаў	Кодавае слова
“Старонкі жыццяпісу і творчасці”		
“Паэтычная шыфроўка”		
“Музей пакінутых рэчаў”		
“Стужка часу”		
“Сэрца пакідаю вам...”		

Ала КАЗЕКА,
настаўнік беларускай мовы і літаратуры
вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце
сярэдняй школы № 10 г. Слоніма.

Аўтар ахвяруе ганарар на развіццё часопіса.